

El vers lúcid de Joan Vinyoli

Marc GRANELL

En els temps que corren, trobar-se a les mans un nou llibre de poemes bo és una avinentesa força infreqüent. I, quan dic bo, no em referesc a aqueixa qualitat retòrica i formal que assoleix la gran majoria de les nombroses publicacions poètiques que ens assalten cada mes en les llibreries. Mai tanta gent no havia escrit tan bé com ara. Però també és cert que mai tanta gent no havia dit tan poc en formes tan pulcres i ben construïdes com ara.

En els últims anys han aparegut, però, alguns llibres que han trencat aquesta trista norma, llibres que han suposat una veritable connexió entre una acurada tècnica i una expressió del pensament i l'experiència del món,

llibres en què la paraula té un sentit que pot il·luminar la foscor d'aquests temps de penúria. Parle, per exemple, de *L'àmbit de tots els àmbits*, de Miquel Martí i Pol; de *Melodrama*, de Josep Piera, i de *L'edat d'or*, de Francesc Parcerisas, els dos primers publicats l'any 81 i el darrer l'any passat.

Aquest estiu ens ha arribat un altre llibre, esplèndid, que s'uneix a aquests tres en el seu dir profund i transformador. Es tracta de *Passeig d'aniversari*, de Joan Vinyoli, editat per Empúries, al qual fa un pròleg aclaridor i just el mateix Parcerisas. Els tres poemes llargs que el componen —«Vespre a la cafeteria», «Sense mans», «Elegia de Vallvidrera»— parteixen de la mirada lúcida de l'ésser que se sap temporal i caduc, fràgil

El poeta Joan Vinyoli

davant una realitat, un món també fràgil en el qual irremissiblement és, amb una comesa ben humil i alhora difícil d'acomplir i d'admetre:

*obrir del tot orelles
al primigeni cant
i declinar.*

Vinyoli, potser amb una més fonda consciència que en els altres llibres seus, aprehén aquesta realitat i l'expressa amb l'emoció i el rigor que el caracteritzen. Per a ell, la paraula és l'únic sentit que pot

apropar-nos a la vora d'una veritat duradora. Si és cert que *en va cerquem, en va trobem*, també ho és que

*Els mots, en veritat,
no són sols per entendre'ns
[pel que signifiquen,
sinó per descobrir el que,
[transparent, oculten.*

No exagera gens Parcerisas en el seu pròleg quan diu que Vinyoli és la veu més alta i impressionant de la lírica catalana contemporània. Aquest *Passeig d'aniversari* ho corrobora. A través de la utilització de paraules i imatges tretes del món habitual, fins i tot d'aquelles que molts no consideren «poètiques», transcendeix aquesta realitat i la il·lumina, ens la transforma.

Sense retòriques ocultadores de la ferida de la qual naix tot poema, amb la justesa i l'estima fonamental per la paraula, atent escoltador del cant primigeni, Vinyoli ens posa davant del seu món, del nostre, ens el fa comprendre i patir amb més lucidesa.

El «Tirant lo Blanc» en alemany

Dues notícies catalanes s'han produït aquesta tardor a la Fira del Llibre de Frankfurt (que ha tingut lloc del 3 al 8 d'octubre), la més gran fira mundial del llibre, amb centenars de milers de novetats de tot el món.

La primera és la magnífica presència de l'estand de l'Associació d'Editors en Llengua Catalana, amb una amplíssima mostra de llibres de tots els Països Catalans.

La segona, l'acaba de fer pública la prestigiosa editorial alemanya S. Fischer, editora de novel·listes com Thomas Mann, Franz Kafka i Stefan Zweig. Aquesta empresa ha decidit de publicar, per primera vegada, una traducció alemanya del *Tirant lo Blanc*, de Joanot Martorell i Martí Joan de Galba. El projecte compta amb l'ajuda del filòleg de la universitat de Frankfurt Dr. Til Stegmann. No ha estat trobat encara un traduc-

tor o un grup de traductors ideal per a començar la feina. Es calcula que passaran uns tres anys fins que es podrà publicar. S'ha sol·licitat del Departament de Cultura de la Generalitat la concessió d'un ajut a la traducció, dins de la seva política ja iniciada de col·laboració amb la projecció exterior de la literatura catalana.

L'editorial S. Fischer considera que el *Tirant lo Blanc* ha de rebre el tractament d'un *best-seller*, amb tota la publicitat que això comporta. Considera que publicar el *Tirant* en alemany és un esdeveniment cultural europeu quasi tan important com si es publicués per primera vegada el *Decamerone*, de Boccaccio o el *Quijote*, de Cervantes.